

Titel: Kapitel VI.

Citation: "Kapitel VI.", i *1901/1902: Bemærkninger til lovforslag*. Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/catalog/jura-texts-r10-shoot-chptrd1e2511/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: 1901/1902: Bemærkninger til lovforslag

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Afsnit, Kapitel V, af Reglen i § 44, 2det Stykke, er udvidet til at gælde ogsaa for Højesteret, saamt at man i § 42, i Stedet for at optage de i det tidligere Forslags § 50 opstillede Principer for Bestemmelsen af Myndigheden til som Sagsøger eller Sagvolder at raade over en Retstrætte som Part, har indskrænket sig til en almindelig Henvisning til den borgerlige Rets Regler, alene med den Tilføjeelse, at der — overensstemmende med den bestaaende Retspraksis — betæses fra Hensynet til Processomkostningerne.

Med Hensyn til denne sidste Forandring skal bemærkes, at, naar man ikke finder tilstrækkelig Grund til at opstille særlige Regler om processuel Myndighed, men alligevel vil henvisne til den borgerlige Rets Regler, maa det anses for rettere at blive staaende ved en i almindelige Udtryk holdt Henvisning til denne, fremfor at fastsætte et bestemt Princip for Overførelsen af dennes Regler, der ved et Udtryk for en oftere hævedt teoretisk Opfattelse, men som ikke kan søges at være trængt helt igennem i den nuværende Praksis, og hvis Overensstemmelse med det praktiske Retslivs Krav i hvert Fald ikke paa alle Punkter er sikker.

De Udfælgelser af enkelte Regler i det tidligere Forslags Parts-Kapitel, der i øvrigt have fundet Sted, ere alene begyndende i, at de paaagældende Regler enten ere ansete som selvfølgelige eller have deres naturlige Plads andet Steds.

Om Kapitlets enkelte Paragrafer skal følgende bemærkes:

§ 41.

Denne Regel, der findes i fremmede Lovgivninger (saaledes i tysk Civilprocesslovs § 59 og østerrigsk Civilprocesslovs § 14), er ny i dansk Lovgivning; den maa imidlertid anses for hensigtsmæssig og vil bl. a. medføre, at der aldrig bliver Tale om Udeblivelsesdom, naar blot en af Processøllerne møder.

§ 44.

Sees lidt som det tidligere Forslag har nærværende Udkast træet at handle foreslaa Indførelse af „Sagførelsom“, det vil sige en almindelig Forpligtelse til at benytte Sagfører til alle egentlige Processhandlingers Udførelse. Vel ville — som bemærket i Motiverne til det tidligere Udkast — de Ulemper for Retsplejen, der kunne opstaa af, at ulovkyndige Parter i egen Person føre deres Sag, i langt stærkere Grad gøe sig gældende i den mund-

lige Rettergang end i den hidtil gældende skriftlige Procedure. Da imidlertid — bortset fra Smaasager, hvor Processformen netop er beregnet paa at gøre det muligt at undvære Sagførelshjælp — en Parts egen Interesse i Reglen vil bevæge ham til at antage og benytte Sagfører, og da paa den anden Side et Forbud mod personlig Udførelse af Processer let vilde blive følt som en Berøvelse af en hidtil anerkendt almindelig Borgerret, har man foretrukket at blive staaende ved den Grundsetning, at enhver har Ret til haade som Sagsøger og som Sagvolder i alle Instanser at gaa i Rette for sig selv under den hele Procedure, den skriftlige saavel som den mundtlige. Imidlertid har man dog hertil som et i en mundtlig Rettergang uundværligt Korrektiv maatte føje Reglen i § 44, 2det Stykke. Den Beføjelse, der der indrømmes Retten, maa anses for Minimum af, hvad Retsplejens Interesse kræver; ti under et paa Mundtligheds- og Umiddelbarhedsprincipet hvilende Processystem er Orden og Klarhed i Proceduren og Bevisførelsen en Nødvendighed, hvis ikke Forhandlingen skal forvirres. Som det fremgaar af Paragrafen, er det dog ikke Meningen, at der under de angivne Omstændigheder straks skal indtræde en Fretclusion til Skade for den Part, som ikke forud har sikret sig en Sagførers Bistand, men Retten træffer først de fornødne Bestemmelser for at give ham Lejlighed til at skaffe sig en saadan Bistand, inden der gaaes videre. Den omhandlede Beføjelse var i det tidligere Forslag kun tillagt Landsretterne. Naar den her er udvidet til ogsaa at gælde for Højesteret, er det, fordi der — nævnlige med det i Udkastet foresendte Appellsystem — ogsaa vil være Brug for den der.

Der kan endnu her tilføjes den almindelige Bemærkning, at hvore Udkastet benytter Ordene „Part“ og „Parter“, og Sammenhængen ikke udtrykkelig viser andet, indbefattes derunder ogsaa en Parts behørlige Repræsentant.

Kapitel VI.

Rettergangsfuldmægtige.

Der er ved Bearbejdelsen af nogle af Bestemmelserne i dette Kapitel taget særligt Hensyn til det af Regeringen i 1879 —80 (og 1888—89) foreslagte Forslag til

Lov om Sagførervæsenets Ordning, hvorom Betænkning af et Landstingsudvalg foreligger.

Foruden ved nogle redaktionelle Ændringer adskiller Kapitlet sig fra det tidligere Forslags 1ste Afsnit, Kapitel VI, paa følgende Punkter:

1) Blandt de Personer, der kunne optræde paa en Parts Vegne, uden at være Sagførere (§ 45), ere Plejeforældre og Plejebørn ti medtagne. (Naar Adoptivforeældre og Adoptivbørn ej udtrykkelig ere nævnte, er Grunden dertil kun, at de indbefattes under „Beslagtede“).

2) Begrebet „fast Tjeneste“ i samme Paragraf er bestemt nærmere derhen, at de paagældene skulle være antagne for mindst en Maaned, en Bestemmelse, der vil afskære mange Tvivlsspørgsmaal.

3) Den særlige Regel i det tidligere Forslags § 60, 2det Stykke, er udeladt, da dens Rigtighed kan omvistes, og i hvert Fald Reglen i Udsk. § 48 maa antages at yde tilstrækkelig Beskyttelse.

4) De i det tidligere Forslags §§ 62—67 indeholdte Regler angaaende Forståelsen af processuelle Fuldmægter, hvilke Regler ere naturlige i fremmede Processlove, der paalægge Sagførersvang og gøre det til Pligt for Sagførerne altid at forevise Fuldmagt, ere udeladte som unødvendige hos os, da saadanne Regler ikke hidtil have været savnede her, og der intet indeholdes i Udskætet, der kan antages at ville fremkalde Trang dertil. Endelig ere

5) Reglerne i det tidligere Forslags § 71, 1ste Stykke, §§ 73 og 75 udeladte som kun indeholdende, hvad der maa anses som selvfølgelig, og Reglen i § 71, 2det Stykke, om den ubetingede Nødvendighed af Vitterlighedsvidners Attestation paa skriftlige Procesfuldmægter i Landsretssager, udeladt som indeholdende en formentlig ikke tilstrækkelig begrundet Undtagelse fra Principet om den fri Bevisbedømmelse.

Med Hensyn til Kapitlets enkelte Paragrafer skal følgende bemærkes:

§§ 45—47.

De heri indeholdte Regler om *Omfanget af Sagførernes Evner* ere i det hele stemmende med, hvad der anses for gældende Ret. Særlig kan den Adgang, der i § 46 er indrømmet til under Skiftebehandling at lade møde for sig ved en hvilken som helst personlig myndig og uberygget Person ikke anses som nogen virkelig Afvigelse fra det for Tiden gældende, idet Udskæts Ordning er den, at en egentlig Proceduren angaaende Stridigheder, der op-

staa paa Skifte, henvises til den almindelige Underret eller Landsret, jfr. §§ 503 og 515. Derimod indeholde Reglerne i § 45 angaaende Kredsen af de Personer, der hvem en Part altid kan lade sig repræsentere, for saa vidt en Afvigelse fra Forbilledet i D. L. 1—9—14 som det ubestemte og vidttrækkende Udtryk „Frænde“ er ombyttet med en bestemt Kreds af nærbeslagtede. Hverken besvogede inden for samme Grænse saavel som Ægtefamilien ere medtagne; endelig er Udtrykket „Tjener“ ombyttet med: Personer, der ere antagne af Parten i fast Tjenesteforhold paa mindst en Maaned.

Naar § 45 ikke omtaler Selskaber, Foreninger, Stiftelser, Doer eller andre juridiske Personer, er det kun, fordi det er ansat for selvfølgeligt, at saadanne maa møde og kunne møde ved de Personer, der i lovlige repræsentere dem, altsaa Bestyrelse, Testamentseksekutorer etc., hvilk dog atter maa kunne lade en hvilken som helst af de Personer, der staa i den juridiske Persons faste Tjeneste i Overensstemmelse med § 45, 1ste Stykke, møde for sig.

§ 49.

Reglen i andet Stykke om en Parts Adgang til at tilbagekalde eller berigtige Tilståelser eller andre Erklæringer om det faktisk i Sagen, som hans Rettergangsfuldægt fremkommer med under de mundtlige Forhandlinger, kan ikke godt undværes under en mundtlig Procedure, hvor Fuldmægtigen let kan blive nødt til at erklære sig om et eller andet, uden at have haft Lejlighed til — som under den skriftlige Procedure — i Forvejen at konfrontere med sin Mandant derom. Reglen er paa den anden Side uden videre Betænkelighed, da en saadan under de mundtlige Forhandlinger straks fremkommende Berigtigelse ikke kan medføre nogen Forhaling af Sagen. Saadan Regel findes ogsaa i den tyske Civilprocesslovs § 81 og i den østerrigske Civilprocesslovs § 34, jfr. endvidere den franske Process Regler om „Révocation“.

§ 50.

Den heri indeholdte Regel, der er ny i dansk Ret, er af Betydning for Processens sikre, uforstyrrede Gang. Man er ved Reglens Optagelse gaaet ud fra, at Fuldmægten heller ikke, for saa vidt angaar Forholdet mellem Fuldmægtig og Mandant, uden videre bortfalder ved de angivne Omstændigheder, men har intet villet bestemme desangaaende. Hvad Reglen bestemmer, er kun dette, at, hvorledes end Forholdet mellem Fuldmægtig og Mandant maatte blive paavirket

af de nævnte Omstændigheder, er Modparten, selv om han maatte være bekendt med deres Indtræden, berettiget og forpligtet til at betragte dem som sig uvedkommende, saa længe han ikke har modtaget nogen Tilkendegivelse om Fuldmagtens Ophæb.

§ 52.

Som bemærket i Motiverne til det tidligere Udlaast har Grundsætningen for uanmodet Forretningsførelse hidtil ikke i dansk Ret — saaledes som i de fleste fremmede Processkikvninger — fundet nogen almindelig Anvendelse for Retsaagere Vedkommende. Kun med Hensyn til Fogsedforretninger, der fremmes imod en fraværende Rekviritus, har det i Konsekvens af den nævnte Grundsætning været antaget, at det kan tillades Personer, som staa i et nærmere Forhold til Rekviritus, at anføre, hvad de maatte vide af erindre imod Forretningen, saaget de ikke have nogen Fuldmagt fra Rekviritus, jfr. ogsaa Bestemmelsen i Konkursloven § 160. 2det Stykke. Man har imidlertid ment, at der burde gives Princippet for uanmodet Forretningsførelse saa vidt en Anvendelse paa Retsaager, som Hensynet til Modpartens Ret overhovedet tillader, og har derfor optaget Bestemmelserne i § 52, der — bortset fra Tilføjeisen „naar saadant luan ske uden væsentlig Ulempe“ — ganske svarer til det tidligere Forslags § 72. Bestemmelsen vil i evrigt være anvendelig, saavel hvor Ingen møder med Angående af at være befuldmægtiget af Parten, som hvor den foregribe Fuldmægtig ikke er i Stend til behørig at le-gilmerer sig.

Kapitel VII

Retsmøder og Retsbegær.

De i Udkaftet optagne fra det tidligere Forslag afvigende Regler om Appel have nødvendiggjort forskellige ny Regler om Protokolation. Særlig under Hensyn betil har man foretrukket i nærværende Kapitel luan at optage de almindeligste Protokolationsregler, medens de nærmere Regler desangaaende ere optagne paa de forskellige Steder i Udkaftet, hvor de hver for sig here hjemme.

I øvrigt er Indholdet af dette Kapitel i det hele svarende til Reglerne i det tidligere Forslags 1ste Afsnit Kapitel VII. De Forandringer, der ere gjorte, ere enten rent redaktionelle eller bestaa i saadanne

af praktiske Hensyn foretagne Smæssendringer, som der bedst vil kunne gøres Rede for ved de enkelte Paragrafer. De Bestemmelser, der i Indhold svare til Bestemmelser i Straffeprocessudkastet, er der givet samme Affattelse som disse.

Det tidligere Forslags § 78 er kun udeladt, fordi en tilsvarende Regel findes i Udkaftet til Lov om Domsmagtens Ordning § 26. — Det tidligere Forslags § 89, 2det Stykke, er udeladt som overflødig ved Siden af den i Udkaftet til Lov om Domsmagtens Ordning § 40 optagne almindelige Regel.

§ 54.

Ligesom i det tidligere Forslag foreskrives der her Førelse af en Seglsede og en Retsliste. Seglisten er blot et Register over de for Retten indbragte Sager. Sagerne opføres følgelig aldrig mere end een Gang paa denne, nemlig saa snart Retten første Gang kommer i Berøring med dem, hvilløst i Reglen vil være ved Berømmelsen, jfr. §§ 84, 201, 247 og 274, eller ved Anmeldelsen efter § 200. 2det Stykke, eller § 273, 3die Stykke. Retslisten derimod er en Slags Dagsorden, paa hvilken opføres de Sager, der skulle foretages paa hver enkelt Dag, enten fordi de oprindelig ere berammede til den Dag, eller fordi de ere udsatte til den Dag.

Det tidligere Forslags § 79 indeholdt nogle enkelte detaljmæssige Forskrifter angaaende Retslistens Førelse, der her ere udeladte, da de dog ikke vare udsammerede og nærmest have deres Plads i en Instruks. Dels af Hensyn til den Interesse, Retslisternes Førelse og Bekendtgørelse vil have for store Grupper af Publikum, dels for paa dette Omraade at tilvebringe en ensartet Fremgangsmaade ved de forskellige Retter, foreslaas det at lade Justitsministeriet give de nærmere Regler desangaaende.

Reglerne i 2det og 3die Stykke ere — som udviklet i Motiverne til det tidligere Udlaast — motiverede ved følgende Betragtning: Da spildte Retsmøder ved den mundtlige Procedure kunne medføre betydelige Ulemper, naar Vidner langvejs fra ere komne tilrejsende, naar Parterne have givet personlig Møde for at aføres o. desl., bør alt muligt gøres for at forhindre saadanne unyttige Møder. Aldes kan man naturligvis ikke fjerne denne Ulempe, men det vil uden Tvivl være et gavnligt Middel til at formindske den, naar Retten eller — uden for Retsmøde — dens Formand faar en almindelig Myndighed til at give